

принципів повинно тягнути за собою настання негативних наслідків у вигляді юридичної відповідальності. Окрім того, не можна не вказати, що саме принципи верховенства права та законності складають основу для формування інших засад адміністративного оскарження.

Список бібліографічних посилань

1. Аверьянов В. Принцип верховенства права в реформировании украинского административного права. *Юридическая практика*. 2006. № 18 (436).

2. Рябченко Я. С. Принципи оскарження нормативно-правових актів у порядку адміністративного судочинства. *Юридична Україна*. 2008. № 10. С. 19–22.

3. Авер'янов В. Б. Права громадян у сфері виконавчої влади: адміністративно-правове забезпечення реалізації та захисту. Київ : Наук. думка, 2007. 588 с.

4. Рябченко Я. С. Засади процедури оскарження нормативно-правових актів в адміністративному судочинстві України у контексті європейського інтеграційного процесу. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2015. № 5. С. 150–159. URL: http://lsej.org.ua/5_2015/44.pdf (дата звернення: 19.04.2019).

5. Тацій В. Я. Методологічні проблеми правової науки на сучасному етапі державотворення. *Правова держава*. 2005. Вип. 16. С. 10–18.

6. Байтин Т. И., Бережнов А. Г., Витрук Н. В., Керимов Д. А. Общая теория государства и права. Академический курс : в 2 т. М. : Зерцало, 1998. Т. 1. 640 с.

7. Советское административное право / под ред. Р. С. Павловского. Киев : Вища шк., 1986. 204 с.

Одержано 23.04.2019

★

УДК 343.973

Юлія Володимирівна Крапівкіна,

аспірант Харківського національного університету внутрішніх справ

ДО ПИТАННЯ ПРО АКТУАЛЬНІСТЬ КРИМІНОЛОГІЧНОЇ ФЕНОМЕНОЛОГІЇ ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Використання наукового підходу з позицій феноменології останнім часом набув актуальності у якості інструментарію пізнання кримінологічних явищ і процесів у окремих сферах суспільної дійсності. Методологічні засади феноменології були започатковані німецьким філософом Едмундом Гуссерлем у роботі «Логіч-

ні дослідження». Феноменологія, на думку авторитетних дослідників Стенфорда, розуміється двома способами: як дисциплінарна сфера в філософії, або як рух в історії філософії. Дисципліна феноменології може бути визначена спочатку як вивчення структур досвіду, або свідомості. Буквально, феноменологія є вивченням «феноменів»: виникнення речей, або речей, як вони з'являються в нашому досвіді, або способи, якими ми переживаємо речі, таким чином, значення, що мають у нашому досвіді. Феноменологія вивчає свідомий досвід, як досвід з точки зору суб'єктивного або першої особи [1, с. 2]. З точки зору дисципліни, феноменологія, також проявляє свою дуальність, як частина загальної філософії, та як дисципліна об'єктом вивчення якої, за допомогою специфічних інструментів характерних для феноменології, можливе більш ефективно та глибоке дослідження певних сфер суспільного життя. Специфічним інструментом в арсеналі феноменології є її особливий метод, який базується на власному суб'єктивному досвіді.

Феноменологія як наука має подвійний характер з одного боку це галузь загальної філософії а з іншого феноменологія вивчає окремі сфери суспільного життя набуває конкретного наукового характеру і спрямовується на пізнання тих чи інших явищ феноменів з використанням тільки її властивих методів способів і прийомів дослідження розподіляючись на ряд підгалузей феноменології як науки наприклад феноменологія права, феноменологія злочинності, феноменологія влади, феноменологія конфлікту, тощо. Феноменологія права – це напрям філософії права, який вивчає право як феномен і ґрунтується на положеннях філософського методу виявлення явищ, феноменів у діяльності в широкому розумінні. Під час історичного розвитку феноменології новий виток розвитку вона отримала у галузі філософії права та стала дисципліною кримінології. Цим витком є феноменологія злочинності яка є вченням про форми прояву злочинності. В кримінології злочинність часто визначають, як суспільний або суспільно-правовий феномен «як відносно масове історично мінливе соціальне явище, яке має кримінально-правовий характер, класову сутність та складається з усієї сукупності злочинів вчинених у певній державі у відповідний період» [2, с. 87].

З часом завдяки працям науковців, феноменологія отримала різні інтерпретації та специфічне розуміння у багатьох галузях

знань. Кримінологи також адаптували феноменологічне вчення до потреб дослідження злочинних проявів в окремих сферах суспільного життя. Теоретичне підґрунтя дослідження криміногенних феноменів фармацевтичної діяльності підготували праці науковців, які сформуливали засади феноменології злочинності як галузі кримінології, зокрема, О. М. Бандурки, Р. С. Веприцького, М. М. Зацеркляного, О. М. Литвинова, Л. А. Шепетько та інших.

В процесі наукового пошуку сформувались засади кримінальної феноменології – вчення про форми прояву злочинності, зокрема дисципліна кримінології, яка займається вивченням конкретних злочинів і кримінальних сфер [3, с. 5]. Феноменологічні підходи сприяють деталізації та акцентуванню уваги на результативних способу вивчення злочинності. Злочинність в цілому в такій методологічній площині також може розглядатись як певний феномен суспільства як кримінально-правове і історично мінливе негативне явище, яке складається із всієї сукупності злочинів (що представляють собою систему злочинів), вчинених у відповідній країні за той чи інший період часу[4, с. 73].

Наразі важко уявити сферу суспільних відносин у яких не було б ідентифіковано злочинних проявів. Фармацевтична діяльність, як система суспільних відносин також містить злочинні прояви, які регулюються різними сферами права. Фармацевтична галузь стратегічна для будь якої держави, бо є важливою частиною системи охорони здоров'я. Тому дуже важливо дослідити кримінологічний феномен фармацевтичної діяльності для захисту інтересів населення та покращення інтеграції цієї галузі на шляху розвитку нашої країни. Злочинні прояви зручно вивчати користуючись феноменологічним підходом, що надасть більш якісний інструмент для дослідження кримінологічних об'єктів. Інструментами феноменології є методи, які складаються традиційно з загальнонаукових, спеціальних кримінологічних та власного феноменологічного методу.

Кримінологічна феноменологія фармацевтичної діяльності унікальна тим, що одна кримінологічна ознака структури злочинності її є специфічною сферою господарських відносин. Особа злочинця в деяких випадках має таку характеристику як вища фармацевтична освіта, повинна використовувати спеціалізовані знання і компетенції. Є певні особливості кримінологічної харак-

теристики з точки зору якостей змісту і структури суспільних відносин, які становлять основні чи додаткові об'єкти кримінальних правопорушень у сфері фармацевтичної діяльності. Суттєво впливає на певну частину злочинів проти встановленого порядку управління та здійснення фармацевтичною діяльністю специфіка предмету злочинного посягання – лікарський засіб або засіб медичного призначення. Ймовірно, що у сукупності з застосуванням системного, факторного та статистичного аналізу феноменологічна методика допоможе відтворити реалістичну картину злочинності у сфері фармацевтичної діяльності, використовуючи свої функціональні можливості опису, пояснення, прогнозування, пропозицій до практичного коригування превентивної діяльності.

Список бібліографічних посилань

1. Brentano F. Psychology from an Empirical Standpoint / transl. A. C. Rancurello, D. B. Terrell, L. L. McAlister. From the German original of 1874. London ; New York : Routledge, 1995. URL: <https://plato.stanford.edu/entries/phenomenology/> (дата звернення: 08.04.2019).
2. Веприцький Р. С. Феноменологія злочинності як галузь кримінології. *Форум права*. 2013. № 3. С. 84–87. URL: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/FP_index.html_2013_03_16.pdf (дата звернення: 08.04.2019).
3. Веприцький Р. Феноменологія злочинності в регіоні : монографія. Харків : Золота миля, 2014. 324 с.
4. Карпец И. И. Преступность: иллюзии и реальность / под ред. Н. Ф. Кузнецовой, В. В. Лунеева. Изд. 2-е. М., 1999. 432 с.

Одержано 23.04.2019

★

УДК 342.9(477)

Юлія Олександрівна Кудіна,

аспірант Харківського національного університету внутрішніх справ

ЗАКОНОДАВСТВО ПРО ДОСУДОВУ ПРОБАЦІЮ ПОСТРАДЯНСЬКИХ КРАЇН

Процес реформування кримінально-виконавчого законодавства у частині впровадження інституту пробації започаткований в продовж останнього десятиріччя окремими пострадянськими країнами. Природно, що законодавці, враховуючи особливості правової дійсності кожної країни, дещо по різному формують